

Почитуван амбасадор Клеменс Која, шеф на мисијата на ОБСЕ во Скопје,

Почитувана г-ѓа Дуџиак, постојан координатор на Обединетите Нации во Република Северна Македонија,

Почитувани претставници на граѓански организации, здруженија на лица со попреченост,

Драги гости, почитувани медиуми

Ми причинува особена чест како домаќин на овој настан, кој го организираме со поддршка на Мисијата на ОБСЕ, да ви се обратам на денот кој со Резолуцијата на Генералното собрание на Обединетите Нации, од пред 27 години, низ целиот свет се одбележува како Меѓународен ден на лицата со попреченост.

Честа е уште поголема со оглед на тоа што институцијата Народен правобранител, веќе 21 година посветено дејствува на полето на заштита на човековите права и слободи на лицата со попреченост, меѓу другото укажувајќи на потребата од промоција, заштита и унапредување на правата на лицата со попреченост и за нивно активно вклучување во креирањето и донесувањето одлуки во општеството, со цел укинување на бариерите и овозможување на активен придонес на овие граѓани и развој во едно инклузивно општество.

Од 2009 година, во рамки на Народниот правобранител заштитата на правата на овие граѓани се остварува преку Одделението за заштита на правата на децата и лица со попреченост, додека од јули оваа година имаме и посебен тим советници кои ќе го следат спроведувањето на Конвенцијата за правата на лицата со попреченост и Факултативниот протокол.

Овој тим е составен од двајца правници и еден специјален едукатор и рехабилитатор, кои заедно со лицата со попреченост, нивните претставници и граѓанските организации кои работат во оваа област ќе врши анализи, проучување и следење на прописите и компаративните права во врска со правата утврдени со Конвенцијата.

Овој тим, ќе ја следи меѓународната регулатива и ќе се залага за хармонизација на националните закони и други акти. Ќе поттикнува

ратификација на меѓународни документи за лицата со попреченост, ќе врши мониторинг на процесот, и иницирање на постапки за донесување и изменување на законски и подзаконски акти, во согласност со начелата на Конвенцијата.

Воедно, ќе ги следи и релевантните јавни политики поврзани со правата на лицата со попреченост и ќе подготвува извештаи со соодветни препораки за надлежните органи.

Особено сакам да ја потенцирам надлежноста на тимот за преземање мерки и активности за промоција и подигање на свеста за правата на лицата со попреченост, што е од особено значење во борбата за надминување на стереотипите и предрасудите кон овие лица.

Исто толку значајна е и комуникацијата и соработката со граѓанското општество, со лицата со попреченост, здруженијата и претставници на лицата со попреченост, како и подготвувањето и доставувањето извештај до Меѓународниот комитет на Обединетите Нации за имплементацијата и преземените мерки на државата, во контекст на правата од Конвенцијата за правата на лица со попреченост.

Почитувани присутни,

Институцијата Народен правобранител, со години тежнее кон промена на перспективите за попреченоста, поточно за пристапот кон попреченоста низ призмата на човековите права. Оваа наша заложба полека, но сигурно почнува да станува реалност, што особено не радува, затоа што само на таков начин на лицата со попреченост ќе се гледа како на носители на права.

Несомнен е придонесот и одлучувачката улога на лицата со попреченост и нивните репрезентативни организации во преговорите, развојот и изготвувањето на Конвенцијата, со што дојде до израз нивниот потенцијал, но и се ефектуира упорноста за воспоставување на моделот на човекови права за попреченост.

Оттука, ќе се согласите, пред нас е долг пат со многу предизвици кој треба да го изодиме заедно, во подобрување на состојбите и целосна инклузија на лицата со попреченост.

Свесни сме за предизвиците, кои се системски и долготрајни, за потребата од зајакнување на лицата со попреченост и подигање на свесноста за правата кои ги имаат. И затоа без двоумење прифативме да имаме тим за мониторинг и заеднички да дејствуваме со лицата со попреченост, со нивните претставници и организации во елиминирање на бариерите, со цел обезбедување еднакви услови и можности во пристапот и остварувањето на правата од Конвенцијата.

Залагајќи се за почитување на различноста на лицата со попреченост, и упатувајќи ја денешната покана до сите вас, за соработка во промоцијата, заштитата и следењето на правата на лицата со попреченост, сакам да го потенцирам значењето на учеството на лицата со попреченост, нивното лидерство, а со тоа и давањето можност да дојдат до израз потенцијалите на овие наши граѓани.

Со искрени очекувања дека заеднички ќе успееме да ги придвижиме работите кон подобро, дозволете да го завршам моето обраќање со потсетување дека на попреченоста не треба да се гледа како на недостаток или болест на лицето. И во духот на Конвенцијата за правата на лицата со попреченост ќе речам дека попреченоста е последица на неуспехот за инклузивно општество, за прифаќање на индивидуите со нивната различност. Оттука, промените во врска со лицата со попреченост треба да се бараат во општеството, раководејќи се од Конвенцијата која ги дава насоките за таквите промени.

Ви благодарам и Ви посакувам успешна работа.